

پردا ازش میراث

با وجود نیازهای نوشونده و مسئولیت‌آور در روزگار جدید، همچنان اولویت نخست، حفظ پیوند میان اصیل قدیم و نیاز نوین روز است. بی‌گمان گسست از سنت قویم قدیم، جدایی از آینده و ماندگاری در زمانه‌ای است که هر چیزی را از میدان روزگار بیرون می‌راند و نیست و نابود می‌سازد. کسی که در حال نتواند میان سنت‌ها و تجدها پیوند منطقی و استوار برقرار نماید، در آینده نیز نمی‌تواند در عرصه جهانی ماندگار باشد؛ چرا که در جهان متحول و متغیر، پدیده‌ای باقی می‌ماند که بتواند سنت‌ها را با نیازها و الزامات اجتماعی و تحولات عصر خود پیوند زند. برآیند این پیوند حضور و کارکردهای مثبت است که ماندگاری مطلوب را برای آینده ضمانت می‌کند.

قوام و هویت هر جامعه‌ای در گرو حفظ میراث و سنت‌های اصیل و منطقی در راستای برآورد نیازهای روزآمد است تا نه به طور مطلق در دامن تجدد و بی‌هویتی گرفتار آید، و نه در گذشته بماند و حال را فرو گذارد. پس راه صحیح برای ماندن با هویت، آن است که به سنت‌های اصیل کهن وفادار باشیم و هرگونه آلاشی را از چهره آن بزداییم و به تحولات زمانه نیز بی توجه نباشیم.

امروزه در پرتو گرایش و بازگشت به معنویت و نیاز روزافزون جوامع به راه‌های شناخت خود و هستی و بازشناسی میراث گذشته به‌ویژه در نگرش پسامدرنیته که تجدد بدون گسست از سنت را اصالت می‌دهد، ضرورت بازخوانی سنت اصیل و قویم شیعه بیش از پیش آشکار شده است. شاید برای برخی گردآوری موسوعه‌های حدیثی امری بیهوده بنماید، به توهم آنکه چیزی بر آنچه گذشتگان فراهم آورده‌اند، نتوان افزود؛ ولی بی‌گمان بازخوانی آن آثار در راستای بهره‌گیری از دانش و فنون روز به خصوص رایانه و هم‌خوانی آن با مفاهیم روز و نوآمد، امری پسندیده، بلکه بایسته است. این بایستگی از آنجا خود را تحمیل می‌کند که شیوه‌های هر عصر متأثر از فرهنگ و آداب زمان خود است.

حدیثی شیعه

بنابراین، لازم است با توجه به نیاز روز این ماندگار، امروزین شده و در قالب‌های نوین به تشنگان حق و حقیقت ارائه گردد.

از اینجاست که ارزش میراث گذشتگان خود را می‌نمایاند و بر ما حکم می‌کند تا با نگاه و خوانش آنچه از سنت به میراث برده‌ایم، در دانش روز به ترازوی عیار کشیم و سره از ناسره، یا صحیح از سقیم را باز شناسیم.

بی‌گمان، تشیع با اذعان به استمرار نبوت در امامت، از منابع غنی در دین‌شناسی برخوردار است و به یقین، سنت و سیره معصومان در طول سیصد و اندی سال گنجینه عظیمی را فراروی بشریت نهاده است؛ درنگی در میراث گذشته و تتبع در متون و مصادر تاریخی، نمایانگر آن است که عالمان شیعی در حفظ، نگارش، تدوین و تبویب، شرح و ترجمه حدیث و نیز دیگر شاخه‌های علوم حدیثی چون رجال و درایه تلاش‌های ارزنده‌ای داشته‌اند.

حجم بزرگ و عظیم نسخه‌های خطی نظیر آنچه شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة الی تصانیف الشیعة نقل کرده نزدیک به ۱۳۰ اصل، ۲۰۰ نوادر و ۷۴۳ کتاب حدیثی، ۴۱ کتاب رجالی، بیش از ۷۵۰ اثر در زمینه اجازات و ۵۰ کتاب در مورد درایة الحدیث می‌باشد. اما سوگمندان شماره اندک کتاب‌های چاپی در این زمینه بیانگر تفاوتی فاحش و کوتاهی نسل حاضر از میراث گذشتگان و عدم بهره‌گیری از معارف عظیم آنهاست.

این تفاوت، ضرورت توجه، جستجو برای یافتن، بازنگری، بازنگاری و پردازش میراث حدیثی شیعه را هرچه بیشتر نمایان می‌سازد و چنین امری جز با بهره‌گیری از فناوری روز و بازسازی آنها به لوح‌های فشرده با امکانات و قابلیت‌های روزآمد، میسر نیست.

سردبیر